

PIDAMATUSE HOOLDUSKULUD

KAS ODAVAM ON ALATI ODAVAIM?

Inkontinentsi levimus

Teadadaolevalt kogeb 50% naistest ning iga neljas mees elu jooksul lühiajalist pidamatust. Regulaarse pidamatuse all kannatab üks naine kümnest ning Eestis arvatakse olevat 100 000-120 000 inimest, kellel esineb suuremal või vähemal määral pidamatust. Pidamatuse all kannatavad sagedamini eakad inimesed. Tegelikult kogevad inimesed pidamatuse kergemaid vorme juba nooremas eas, kuid siis ei pöörata sellele piisavalt tähelepanu.ⁱ

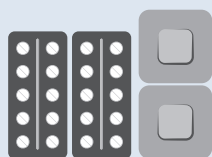
Pidamatus on kasvav probleem, sest meie ühiskond vananeb järjest tempokamalt. Järgmise kümne aastaga kasvab üle 65-aastaste inimeste arv Eestis üle 34 000 võrreldes aastaga 2022, moodustades pognoside kohaselt ligi neljandiku kogu elanikkonnast.ⁱⁱ

Pidamatusega seonduvad kulud

Järjest kasvavat osa ühiskonnast puudutav keskmine ja raske uriinipidamatus mõjutab inimeste elukvaliteeti ja igapäevaelu.

Püsiva pidamatusega inimese hooldus on aeganõudev, koormav ja kulukas.

Uriinipidamatusega seotud kulude puhul mõeldakse ennekõike vajalike hooldusvahendite maksumusele, kuid tegelikkuses kaasnevad pidamatuse hooldusega **nii otsesed kui kaudsed kulud**.

Arstivisiidid

Pidamatusprobleemide diagnoosimine

Diagnostilised kulud

Ravimid

Operatsioonid

Ravikulud

Hooldustooted (imavad ja naha hooldustooted)

Voodipesu vahetamine

Pesu pesemine

Uue voodipesu ost

Prügikulu

Hooldusrutiin:

- mähkmeh vahetus
- lekete haldamine
- nahahooldus

Hoolduskulud

Hooldajate kurnatusest tingitud probleemid:

- haiguspäevad
- asenduskulud

Tööjõu kaotus (nii inkontinentsi all kannatav inimene kui ka teda hooldav lähedane)

Langenud produktiivsus

Nahaärritused ja haavandid, mis on tingitud ebakvaliteetsetest hooldustarvikutest või nende ebakorrektselt kasutusest

Kuseteede põletike ravi

Vaimse tervise probleemid

Tagajärgkulud

Pidamatusega seonduvate kulude optimeerimine

Suure osa pidamatusega seonduvatest kuludest moodustavad hooldus- ja tagajärgkulud. Seega mõjutab hooldustarvikute valik ja nende korrektne kasutamine suurel määral kogukulu. Odavamad tooted ei pruugi alati olla sama kvaliteetsed, kui pisut kallimad.

Mähkme valik mõjutab otseselt:

KVALITEETNE TOODE	TEINE TOODE
-------------------	-------------

MÄHKMETE KULU. Ebakvaliteetsed mähkmed, mis lekivad ja ei ima piisavalt, nõuavad tihedamat mähkmevahetust ning mähkmete hulk kasvab. Keskmise tava järgi kulub ööpäevas 3 mähet. Kui mähkmeid kulub nt 4, tähendab see aastas ühe inimese kohta 365 mähet rohkem. Kulu erinevuse näide:

3 mähet ööpäevas á 0,7 EUR/tk	767 EUR aastas	4 mähet ööpäevas á 0,55 EUR/tk	803 EUR aastas
----------------------------------	----------------	-----------------------------------	----------------

ALUSLINADE KULU. Tihedamini lekkivad mähkmed nõuavad ka tihedamat aluslinade vahetust. Kulu erinevuse näide:

1 aluslina ööpäevas á 0,8 EUR/tk	292 EUR aastas	1,5 aluslina ööpäevas á 0,6 EUR/tk	329 EUR aastas
-------------------------------------	----------------	---------------------------------------	----------------

NAHA PUHASTAMISE KULU. Mähkmevahetusel on vaja intiimpiirkonna nahk puhastada pesukinda ja pesukreemiga, rohkemate mähkmetega kasvab ka puhastamistarvikute kogus. Kulu erinevuse näide:

3 pesukinnast ja ca 60 ml pesukreemi ööpäevas á 0,55 EUR	201 EUR aastas	4 pesukinnast ja ca 80 ml pesukreemi ööpäevas á 0,74 EUR	270 EUR aastas
--	----------------	--	----------------

Lisaks suurendavad kogukulu:

PESUPESEMISE KULU. Sagedaste leketepuhul on suurem tõenäosus ka voodipesu määrdumiseks. Kui aluslinu ei kasutata, kasvab voodipesu vahetamise vajadus veelgi. Täpset lisakulu on raske prognoosida, kuna see sõltub sellest, kas pesuteenust ostetakse või pestakse koha peal, piirkonnast, seadmetest jpm.

JÄÄTMETE MAHT JA ÄRAVEOKULU. Sagedaste leketepuhul kasvab ka prügi kogus ja selle äraveokulu. Täpset lisakulu on raske prognoosida, kuna prügiveoteenuse hind sõltub piirkonnast, kuid kasutades 3 mähkme asemel 4 mähet ning 1 aluslina asemel 1,5 aluslina ööpäevas, kasvab prügikogus ligikaudu 35%.

HOOLDAJATE TÖÖMAHT. Inkontinentse patsiendiga töös hooldajad: kontrollivad mähkme täituvust ja vahetuse vajadust; eemaldavad kasutatud mähkme; vahetavad märgunud voodipesu; pesevad, kuivatavad ja kreemitavad patsiendi; valivad patsiendile sobiva mähkme ja paigaldavad selle. Seega kasvab ka pidamatusele kuluv tööaeg, kui mähkmeid sagedamini vahetada.^{iv}

NAHA HOOLDAMINE. Vähem kvaliteetsed hooldustarvikud või nende ebakorrekne kasutamine võivad põhjustada nahaärrituste ja haavandite tekkega. Nahaprobleemide ravi on aeganõudev ning nõuab spetsiaalseid vahendeid, mis tõstab omakorda nii töökoormust kui ka kogukulu.

Kõik eelpool mainitud kulukomponendid on omavahel seotud ning palju on täiendavaid kaudseid kulusid, mille täpset ulatust on keerukas hinnata.

Kvaliteetse mähkme kasutamine võib vähendada pesu- ja tööajakulu.

Mähkmete paigaldamise koolitus hooldajatele vähendab tõenäoliselt mähkme paigaldamiseks kulunud tööaega.

Prügikulu suurus sõltub kasutatud mähkmete arvust, mis on väiksem, kui kasutatakse kvaliteetseid mähkmeid.^{iv}

Võttes aluseks eelpool toodud näited, on kvaliteetsete mähkmete valikuga võimalik säästa ainuüksi mähkmetelt, aluslinadelt ja puhastusvahenditelt aastas **ühe inimese kohta vähemalt 140 eurot.**

Seega: 30-kohalise hooldekodu puhul on võimalik säästa vähemalt 4200 eurot aastas. Lisades sinna kõik kaudsed kulud, millest suurema osa moodustavad pesupesemine, prügivedu, hooldajate töö ja nahahoolduskulud, **on pidamatushoolduse kogukulu märkimisväärselt suurem.**

ODAVAMA TOOTE KASUTAMINE EI PRUUGI OLLA ODAVAM.

**KVALITEETNE
MÄHE +
OSKUSLIK VALIK JA
ÕIGE KASUTAMINE**

RAHULOLU KASV

Rõõmsamad hooldajad

Rohkem aega teisteks
hooldustöödeks

Rahuolevad
hoolealused

MADALAM KOGUKULU

Vähem musta pesu

Vähem prügi

Vähem nahaprobleeme

Väiksem ajakulu
pidamatushooldusele

Viited

i Abrams et al, International Consultation on Incontinence (ICI), 2013 ja Meeste uriinipidamatuse levimuse uuring, 2013 (USA, UK, IT, FR, MX, RU).

ii Statistikaamet, 2023

iii Yeni Üroloji Dergisi. The New Journal of Urology 2021; 16-(1): 65-74, DOI: 10.33719/yud.746448

iv Iiris Toots, Väino Sinisalu. Uriiniinkontinents ja sellega kaasnevad kulud. Eesti Arst Eesti Arst 2008; 87(6):433–439